

UTVIDGNING AV NATURRESERVATET BEIJERSHAMN SAMT FASTSTÄLLANDE AV FÖRESKRIFTER OCH SKÖTSELPLAN

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att utvidga naturreservatet Beijershamn till det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1.1. Med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken och 3 § förordningen om områdesskydd beslutar Länsstyrelsen vidare att fastställa nya föreskrifter samt ny skötselplan för naturreservatet enligt nedan. Reservatets nya gränser utmärks i fält.

Länsstyrelsens beslut 1966-08-10, dnr IIIR13-130-66, om förordnande om landskapsbildskydd enligt 19 § naturvårdslagen (äldre lydelse) upphävs inom området när detta beslut vinner laga kraft.

Länsstyrelsens beslut 1943-08-11, riksreg.nr. 185 och 186 om naturminnesmärkens fredande upphävs i den del som avser syfte, skäl för beslutet samt föreskrifter när detta beslut vinner laga kraft.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Beijershamn
Län:	Kalmar
Kommun:	Mörbylånga
Församling/socken:	Vickleby
Topografisk karta:	4G SO
Ekonomisk karta:	4G5h, 4G4h

Naturgeografisk region:	Ölands och Gotlands alvarområden
Kulturgeografisk region:	Öland och sydostsmåländska slättbygden
Fastigheter:	del av Stora Frö 3:2, 3:47 del av Stora Vickleby 1:18, 3:36, 6:29 Svansholmarna 1:1
Areal:	357,8 ha
Landareal:	161,8 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Kalmar län

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och återskapa de värdefulla livsmiljöerna sandrevlar, grunda sandiga och leriga bottnar, driftvallar, små öar, öppna våtmarker, vassbälten, havsstrandängar, öppna samt busk- och trädbevuxna betes- och ängsmarker, ädellövskogar med gammelträd och klubbaldominerade lövsumpskogar. Viktiga strukturer och funktioner i livsmiljöerna så som naturliga bottnar, häckningsöar, betade våt- och gräsmarker, blommande träd och buskar, grova gamla ädellövträd och triviallövträd samt vattenståndsfuktuationer ska förekomma i tillräcklig omfattning för livsmiljöerna. Typiska växt- och djursamhällen och arter som är karaktäristiska för ovanstående livsmiljöer ska bevaras. Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter ska bevaras och helst öka för att långsiktigt kunna fortleva. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i stora delar av reservatet, och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter samt kulturhistoriska värden.

I syftet ingår följande delsyften:

- Bevara och återskapa naturtyperna sublittorala sandbankar, ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten, annuell vegetation på driftvallar, skär och små öar i Östersjön, havsstrandängar av Östersjötyp, kalkgräsmarker nedanför trädgränsen, boreonemoral ädellövskog, trädklädd betesmark, lövsumpskog och näringsrik ek eller ek-avenbokskog så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Bevara och förstärka funktioner och strukturer så att de förekommer i för naturtyperna gynnsam omfattning.
- Bevara och förstärka populationerna av rödlistade arter så att gynnsam bevarandestatus uppnås.

- Området skall kunna nyttjas för friluftsliv, forskning och undervisning i den mån det inte strider mot ovanstående delsyften.

Skälen för beslutet

Nationella och internationella intressen

Naturreseptatet Beijershamn utgörs till stor del av de befintliga naturreseptaten Beijershamn och Svansholmarna. Beijershamnsområdet är av riksintresse för naturvården och friluftslivet och Svansholmarna är av riksintresse för naturvården. Beijershamnsområdet ingår i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet och har i Ölands naturvårdsprogram bedömts ha högsta naturvärde (klass 1). Naturreseptatet ligger inom Natura 2000-området Beijershamn och Svansholmarna och har av den svenska regeringen antagits enligt habitatdirektivet och utpekats enligt fågeldirektivet. Enligt fågeldirektivet har varje medlemsland i EU en skyldighet att skydda landets värdefullaste fågellokaler genom att fastställa dem som Särskilda skyddsområden. Genom ett sådant utpekande kommer områdena att ingå i EU:s gemensamma naturvårdsnätverk Natura 2000. Med anledning av Beijershamnsområdets nationella betydelse som rast- och häcklokal för fågel har också regeringen redan 1996-03-28, efter förslag från Länsstyrelsen, beslutat fastställa Beijershamn och Svansholmarna som Särskilt skyddsområde enligt 7 kap 28 § miljöbalken. Området, som sedan 2002 omfattar 655 hektar och alltså är större än hittills befintliga naturreseptat, är dessutom utpekade som ett område av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet. Skälen till detta senare förordnande grundar sig på de förekommande skyddsvärda naturtyperna, där de arealmässigt mest utbredda är sublittoral sandbankar och havsstrandängar. Utpekade Natura 2000-områden ska enligt 7:27 § MB prioriteras i det fortsatta skyddsarbetet. Det finns därmed en skyldighet att lämpliga åtgärder för bevarande och skötsel av de förekommande naturvärdena vidtas. Enligt Länsstyrelsens uppfattning innebär de framtagna reservatsföreskrifterna, som endast berör delar av det utpekade Natura 2000-området, en väl avvägd balans mellan intresset att bevara förekommande naturvärden och allmänna samt enskilda intressen för nyttjande av området i övrigt.

Områdets tillkomst och kulturhistoria

Fram till början av 1800-talet utgjordes större delen av reservatet av en del av Kalmarsund tillsammans med några mindre öar och skär. Vid denna tid fanns två naturliga hamnar i Vickleby socken; Fröbygårda och Karlevi. En tilltagande igen­slamning av kusten samt en utveckling mot mer djupgående fartyg gjorde dock att dessa hamnar vid mitten av 1800-talet var obrukbara. En ny hamn behövdes därför i socknen, gärna en i nära anslutning till den gamla marknadsplatsen i Fröbygårda.

Då kusterna var allt för igen­slammade övervägde man möjligheten att anlägga en hamn ute på någon av öarna i Kalmarsund. Ett bolag bildades därmed med uppgift

att bygga en 2 km lång brygga från kusten ut till den närliggande ön Gastholmen. Initiativtagaren till detta projekt var hovstallmästaren på Ottenby kungsgård Otto Wilhelm Beijer, som med tiden kom att ge namn åt den nya hamnanläggningen. Det tog 7 år att anlägga denna pir som blev betydligt dyrare än vad som först beräknats, så att staten blev tvungen att gå in med ekonomiskt bidrag. Beijershamn stod färdig 1860 och förhoppningen var att större fartyg skulle kunna lägga till här och att man därmed skulle slippa att gå omvägen över Kalmar. I hamnen byggdes därför kajer och magasin men även ett gästgiveri. Havets påverkan på anläggningen var dock kraftig vilket krävde ett omfattande underhållsarbete. Dessutom kom den sanddrift som tidigare slammat igen hamnen i Fröbygårda även att göra sig gällande utmed den långa piren ut till Beijershamn. En orsak var att piren var byggd av sten och jordfyllda kistor som inte tillät vatten att passera genom. Detta kom att leda till en snabb uppgrundning, framförallt på pirens norra sida, som till slut gjorde det omöjligt för större fartyg att anlöpa hamnen.

Redan 1878 efter ett antal ägarbyten kom slutet för Beijershamns sjöfartshistoriska del. Riksdagen befriade hamnföretaget från bryggunderhållet och hamnanläggningen, med byggnader, båtar och redskap, utbjöds på auktion. Det var dock svårt att hitta köpare på grund av rädslan för underhållsskyldighet. Området förföll därefter allt mer. På den uppslammade sanden började snart säv och bladvass etablera sig. Under 1800-talets sista del utvecklades området till en mosaik av strandängar, vassar och våtmarker med mer eller mindre öppna vattenytor.

Efterhand började man inse de höga biologiska värden som utvecklats kring den gamla hamnanläggningen. De första beskrivningarna av Beijershamns natur och dess fågelliv utfördes i början av förra seklet. 1904 betecknades Beijershamn som en god lokal för vårsträckande sjöfågel. Under början av 1940-talet genomfördes en relativt detaljerad inventering av faunan och florán i området. Av inventeringen framgick att området hyste så stora naturvärden att det borde skyddas. Efter förhandlingar avsattes därför pirområdet som naturreservat 1943.

Värdefulla livsmiljöer

Beijershamnområdets stora betydelse för den biologiska mångfalden grundar sig i dess mycket rika variation av sammanhängande och värdefulla livsmiljöer. Vattenområdet har grunda sandiga och leriga bottnar, där vissa grunda delar är bevuxna med ålgräs och utgör viktiga lekplatser för fisk och födosöksområden för fåglar. I vattenområdet finns också ett flertal mindre öar och en sandrevel. Utmed stränderna ansamlas driftvallar bestående av bl.a. död tång och innanför piren finns stora arealer av öppna våtmarker, vassbälten och havsstrandängar som i torrare områden övergår till öppna samt busk- och trädbevuxna betes- och ängsmarker. I området finns också ädellövskogar med gammelträd och aldominerade lövsumpskogar. I livsmiljöerna är naturliga vattenståndsfluktuationer, betade gräsmarker och våtmarker, grova och gamla träd, blommande träd och buskar, hålträd och boträd en förutsättning för att många sällsynta växter och djur ska kunna fortleva.

Ett rikt växt- och djurliv

Beijershamnsområdet är mest känt för den rika häckfågelfaunan och för de stora mängderna rastande flyttfågel. De grunda vattenområdena och våtmarkerna i anslutning till piren är en av Ölands och Sveriges absolut viktigaste rastlokaler för flyttande vadare och sjöfåglar. Öarna har stora koncentrationer av bl.a. häckande måsfåglar och tärnor. I området finns även stora arealer hävdade våtmarker och strandängar med mycket höga värden för fågellivet. Drygt 50 fågelarter som häckar eller rastar i Beijershamnsområdet är upptagna på listan över hotade och missgynnade (rödlistade) arter i Sverige och/eller i EU:s fågeldirektiv.

Beijershamn är ett av Ölands artrikaste områden gällande fladdermusfaunan och området har särskilt stor betydelse för flyttande eller kringströvande fladdermöss. Området är med sin rika och säkra insektstillgång en viktig miljö där ett stort antal fladdermöss samlas under perioder med dålig insektstillgång. Dammfladdermus, mustaschfladdermus, fransfladdermus och trollfladdermus är rödlistade fladdermusarter som påträffats i området.

Beijershamn är en av Ölands rikaste fjärilslokaler med över 600 storfjärilsarter observerade. Av dessa är drygt 30 arter rödlistade. Fjärilen fönstervingespinnare som är akut hotad har här sin enda förekomst i Norden. Andra akut eller starkt hotade fjärilsarter som finns eller till nyligen funnits i området är silverfläckat kapuschongfly, flenörtskapuschongfly, gulfläckig igelkottspinnare och smaragdgrön lundmätare.

I området finns även en rik flora av kärlväxter, svampar och mossor, varav ett flertal är rödlistade. Variationen av skogar, ängar och betesmarker med allt från torra, hedliknade miljöer till havsstrandängar och våtmarker gör Beijershamnsområdet extra artrikt.

Flera av de rödlistade arterna inom området omfattas av åtgärdsprogram för hotade arter. Åtgärdsprogram för hotade arter omfattar omkring 400 arter som riskerar att dö ut i Sverige om inget görs för att bevara dem. Ett åtgärdsprogram är ett vägledande dokument som fastställs av Naturvårdsverket. De arter med åtgärdsprogram som finns i naturreservatet är fönstervingespinnare, gulfläckig igelkottspinnare, svartfläckig blåvinge, sydlig kärrsnäppa och i viss omfattning skräntärna och ängshök.

Utvecklingsbehov och hot

För att långsiktigt kunna bevara och utveckla områdets mycket höga natur-, kultur- och friluftslivsvärden bedömer Länsstyrelsen att Beijershamns och Svansholmarnas naturreservat ska utvidgas till det område som avgränsas på beslutskarta 1.1. Detta motsvarar en utökning med 136,1 ha. Naturreservatets areal efter utökningen är 357,8 ha varav 161,8 ha är land. Utökningen av de befintliga naturreservaten krävs med hänsyn till behovet av skötselåtgärder och därför att flera av de värden som ingår i Natura 2000-området är hotade genom nuvarande nyttjande. Utvidgningen är också nödvändig för att skapa ett mer sammanhållet reservat

utifrån de värden som finns, de ekonomiska satsningar som görs från statens sida och hur området nyttjas av besökare. De befintliga naturreservaten utgör och innefattar endast en mindre del av det område och de värden som har gett Beijershamn hög status både nationellt och internationellt. Nedan utvecklas dessa aspekter vidare.

Skötselåtgärder och föreskrifter

I öster består utvidgningen av torra till friska gräsmarker med mycket rik flora och fauna. Här finns ett stort antal hotade och hänsynskrävande insekter, fladdermöss och fåglar. Skötselåtgärder i form av anpassat bete, röjning av buskar och träd mm är planerade för att långsiktigt kunna bevara och utveckla områdets höga naturvärden. Den enda förekomsten i Norden av den akut hotade fjärilsarten fönstervingespinnare finns i en begränsad del av området. Denna fjäril har tidigare funnits vidare spridd, men har minskat kraftigt på grund av förändrad markanvändning, igenväxning mm. För att denna art långsiktigt ska kunna fortleva krävs en noggrant planerad skötsel av kvarvarande livsmiljö samt restaurering av närliggande miljöer. Åtgärder för fönstervingespinnare bedöms även gynna ett flertal andra hotade arter av kärlväxter, insekter, fladdermöss och fåglar. Föreskrifterna för naturreservatet är anpassade så att områdets naturvärden ska kunna bibehållas. Exempelvis är det förbjudet att göra upp eld, gräva eller dra upp kärlväxter, tillföra växnäringsämnen eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.

I anslutning till Kalmarsund och piren utvidgas naturreservatet med havsstrandängar, våtmarker och strandzoner som främst är viktiga för områdets mycket rika fågelfauna av både häckande och rastande arter. Miljöerna har även stor betydelse för kärlväxter, insekter och fladdermöss. I området häckar och rastar ett mycket stort antal hotade och hänsynskrävande fågelarter, bland annat årta, skedand, sydlig kärrsnäppa, brushane, mosnäppa och myrspov. För att långsiktigt kunna bibehålla och utveckla fågelfaunan krävs speciell skötsel, t.ex. i form av ett anpassat bete. Det krävs även att de häckande och rastande arterna inte utsätts för mänsklig störning under viktiga häcknings- och rastningstider, vilket styrs genom föreskrifter om hur allmänheten får färdas och vistas inom detta område.

I Kalmarsund utvidgas naturreservatet med öar och sandrevl med intilliggande vatten. Sandreveln och öarna utgör mycket viktiga häcknings- och rastlokaler för ett flertal hotade och hänsynskrävande fågelarter samt fågelarter upptagna i EU:s fågeldirektiv. Exempel på arter är skärfläcka, roskarl, stjärtand, silltrut, småtärna och silvertärna. Det är av yttersta vikt att häckande och rastande fåglar inte störs, vilket regleras med föreskrifter om hur allmänheten får färdas och vistas inom detta område. Skötselåtgärder på öarna är också nödvändiga för att fågelfaunan ska utvecklas. Vattenområdena i anslutning till öar och sandrevl är viktiga som födosöksplatser för fåglar samt föryngringsplatser för fisk. Även intilliggande vattenområden som ligger inom Natura 2000-området Beijershamn och Svansholmarna, men utanför det utvidgade naturreservatet har mycket höga naturvärden. Dessa områden låg tidigare med i ursprungligt förslag till utvidgning av reservatet. Vid avvägning mellan olika intressen togs dock dessa vattenområden

bort från det ursprungliga förslaget. Länsstyrelsen bedömer i dagsläget att naturvärdena i vattenområdena utanför utvidgat naturreservat kan bibehållas utan vidare skydd under förutsättning att jakt på sjöfågel inte återupptas.

Områdets värden kan påverkas negativt av avverkning och andra skogliga åtgärder, dikning, vattenreglering och andra åtgärder som förändrar hydrologin, upphörd hävd av betes- och ängsmarkerna, störningar av faunan samt av olika exploateringsföretag. Området i den föreslagna utvidgningen behöver därför särskilt skyddas och bör därför avsättas som naturreservat.

Ett sammanhållet naturreservat

De befintliga naturreservaten Beijershamn och Svansholmarna utgörs idag endast av piren och områdena öster därom samt öarna Lilla och Stora Svansholmarna med omkringliggande vattenområden. De värden som beskrivits ovan finns även i stor utsträckning utanför befintliga naturreservat. För att bibehålla och utveckla dessa värden måste en skötsel av området ske utifrån en sammanhållen plan som tar hänsyn till alla värden.

Naturreservaten Beijershamn och Svansholmarna har tidigare inte haft någon fastställd skötselplan. För att naturvärdena långsiktigt ska bibehållas inom detta område krävs att skötseln anpassas. En skötselplan för hela området har framarbetats i samband med utvidgningen. Föreskrifterna har omarbetats för att uppnå syftet med naturreservatet. Till exempel är det förbjudet att jaga, avverka skog samt beträda eller färdas inom vissa områden under begränsade tider. Föreskrifterna ger även Länsstyrelsen rätt att utföra nödvändiga åtgärder för att bibehålla och utveckla områdets natur-, kultur- och friluftslivsvärden.

Beijershamns naturreservat har höga kultur- och friluftslivsvärden. Piren ut till den gamla hamnanläggningen Beijershamn har en säregen kulturhistoria och är samtidigt en förutsättning för en stor del av de höga biologiska värdena i reservatet. Beijershamn är ett mycket välbesökt område med ett stort antal besökare årligen. För att kunna ta emot och informera alla besökare behöver Länsstyrelsen kunna anlägga och sköta ett stort antal friluftsanordningar, bland annat informations-skyltar, toalett, spänger och utsiktsplattformar. Flera av anordningarna anpassas dessutom för funktionshindrade. Detta blir möjligt med ett modernt sammanhållet beslut om det utökade naturreservatet. Föreskrifterna för naturreservatet är anpassade för att aktivt friluftsliv ska kunna bedrivas utan att områdets mycket höga natur- och kulturvärden påverkas negativt.

Länsstyrelsen bedömer att förordnandet om naturreservat är förenligt med mål, allmänna hänsynsregler och hushållningsbestämmelser enligt 1-4 kap. miljöbalken samt med den kommunala översiktsplan som gäller för området.

Länsstyrelsen har genomfört en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken och finner dels att det finns skäl att besluta om att utvidga naturreservaten dels att

de föreskrifter som ska gälla för reservatet inte går längre än vad som krävs för att uppnå reservatets syften.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Uppföra jakttorn.
3. Anlägga väg eller parkeringsplats.
4. Anlägga hamn eller brygga eller anordna uppläggnings- eller förtöjningsplats för farkoster eller flytdockor.
5. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning.
6. Anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning eller dra fram ledning eller rör i vattnet eller på botten.
7. Anordna upplag annat än tillfälligt för jordbrukets eller skogsbrukets behov.
8. Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov.
9. Bedriva täkt av något slag inklusive vattentäkt.
10. Borra, spränga, gräva, schakta, muddra, påla, utfylla eller tippa.
11. Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse.
12. Dika.
13. Dämma eller invalla.
14. Odlar upp skogsmark, betesmark, slåttermark eller våtmark.
15. Tillföra växtnäringssämne (exempelvis stallgödsel, handelsgödsel, rötslam) jordförbättringsmedel eller kalk.

16. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
17. Avverka, gallra, röja eller utföra andra åtgärder i träd- eller buskskiktet.
18. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
19. Plantera eller så träd eller buskar.
20. Införa växt- eller djurart.
21. Beträda eller färdas inom område A som är markerat på bifogad föreskriftskarta, bilaga 1.2, under tiden 1 april – 31 augusti med undantag för särskilt markerade vägar och stigar, vid skötsel och tillsyn av fastighet och vid skötsel och tillsyn i samband med djurhållning.
22. Beträda eller färdas inom område B som är markerat på bifogad föreskriftskarta, bilaga 1.2, under tiden 1 april – 15 juli med undantag för skötsel och tillsyn av fastighet samt vid genomfart med båt i vattenområdet mellan Stora och Lilla Svansholmarna.
23. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar och för jordbrukets behov.
24. Framföra lågflygande luftfarkost eller landa med luftfarkost.
25. Framföra svävare, hydrokopter, vattenskoter eller liknande farkost.
26. Medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur. Förbudet gäller inte i samband med jaktutövande.
27. Jaga, med undantag för jakt på rödräv i område C, se bilaga 1.2, och nedan angiven skyddsjakt.
28. Anlägga fiskodling eller odling av andra växt- eller djurarter i vattenområdet.
29. Släppa ut avloppsvatten inklusive kylvatten.
30. Utföra vattentäkt, vattenreglering, vattenöverledning eller andra åtgärder i vattenområdet som kan leda till att vattnets djup eller läge förändras.
31. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch, konstinstallation eller liknande anordning eller göra inskrift.

32. Använda ivermektinbaserade preparat på betesdjur då de uppehåller sig inom reservatet, annat än vid direkt veterinär rekommendation.

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

33. Anlägga led, bro eller spång, bredda befintlig väg eller i anslutning till angränsande befintlig tomtmark uppföra in- och utfarter.
34. Dikesrensa.
35. Använda området för tävlings- eller övningsändamål.
36. Upplåta eller använda området för kommersiellt nyttjande av allemansrätten.
37. Sätta ut fällor för insamling av insekter.

Det är förbjudet att utan samråd med Länsstyrelsen:

38. Utföra undersökning eller forskning.

Föreskrifterna under A gäller inte vid drift och underhåll av allmän och enskild väg med tillhörande vägområde.

Föreskrifterna under A utgör inte hinder för underhållsröjning av befintliga ledningsgator.

Föreskriften A 4 gäller inte vid uppläggning och förtöjning av båtar vid strandlinje i sydvästra delen av fastighet Stora Frö 3:2.

Föreskriften A 10 gäller inte underhåll och nyanläggning av vatten- och avloppsledningar i anslutning till angränsande befintlig tomtmark på fastigheten Stora Vickelby 6:29. Samråd ska ske med Länsstyrelsen innan åtgärd utförs.

Föreskrifterna A 17 och A 18 gäller inte träd som fallit eller hotar falla ned över befintliga vägar, stigar, ledningsgator, stängsel, fornlämningar, kulturlämningar, tomtmarker samt betes- eller slåttermarker. Samråd ska ske med Länsstyrelsen innan åtgärd utförs.

Föreskriften A 17 gäller inte vid husbehovsavverkning inom område D enligt markering på bilaga 1.2. Riktlinjer för husbehovsavverkning, se bilaga 1.3.

Föreskriften A 27 gäller inte i samband med skyddsjakt på predator (t ex mink, kråka och rödräv) som väsentligt stör fågellivet. Skyddsjakt får endast ske efter tillstånd från Länsstyrelsen. I de fall jakträttsinnehavaren inte har möjlighet att

utföra nödvändig skyddsjakt har Länsstyrelsen rätt att uppdra åt annan att utföra uppdraget.

Föreskriften A 29 gäller inte utsläpp från enskild avloppsanläggning i anslutning till befintlig tomtmark enligt gällande tillstånd för fastigheten Stora Vickleby 6:29.

Föreskriften A 30 gäller inte tillfällig reglering av luckorna i cementtrummorna genom piren om det behövs för att motverka negativ påverkan på betesdjurens hälsotillstånd. Samråd ska ske med Länsstyrelsen innan åtgärd utförs.

Föreskriften A 34 gäller inte rensning av dikessträckor markerade i bilaga 1.2 för att bibehålla vattnets djup eller läge. Samråd ska ske med Länsstyrelsen innan åtgärd utförs.

Föreskriften A 35 gäller inte i samband med utövande av vindsurfing i vattenområden utanför områden med gällande beträdnadsförbud.

B. Förpliktelser enligt 7 kap. 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av och information om reservatet.
2. Utförande och underhåll av tillfartsvägar, parkeringsplatser, vandringsleder, fågeltorn, rastplatser, sanitära anläggningar, informationstavlor och andra liknande anläggningar eller anordningar.
3. Gallring, röjning, avverkning, betesdrift, uppsättning och underhåll av stängsel eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden.
4. Utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder, som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan, tillfaller reservatsförvaltaren.
5. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.
6. Skyddsåtgärder mot angrepp av skadeorganismer som naturvårdsförvaltaren finner nödvändiga.
7. Naturvårdsförvaltaren äger rätt att utnyttja befintliga vägar inom reservatet. Allmänheten äger rätt att utnyttja tillfartsväg till parkeringsplats.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Framföra motorfordon annat än på tillfartsväg till parkeringsplats.
2. Parkera annat än på särskilt iordningställd parkeringsplats.
3. Ställa upp husvagn, husbil eller liknande.
4. Tälta.
5. Förtöja eller ankra båt mer än högst ett dygn på samma ställe.
6. Framföra cykel annat än på anvisad väg eller stig.
7. Rida eller framföra hästfordon annat än på anvisad väg eller stig utanför betesmark.
8. Störa djurlivet.
9. Medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur.
10. Göra upp eld.
11. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.
12. Gräva eller dra upp kärlväxter.
13. Skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris.

Föreskrifterna under C gäller inte ägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet.

Föreskrifterna i A och C ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra eller låta utföra de åtgärder som erfordras för reservatets skötsel.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan. Förvaltare för naturreservatet är Länsstyrelsen.

Ärendets beredning

Ärendet, en utökning av naturreservatet Beijershamn och sammanslagning med naturreservatet Svansholmarna, har initierats av Länsstyrelsen som ett högt prioriterat ärende i arbetet med att genomföra länets plan för säkerställande av naturvårdsobjekt och uppfylla miljömålen. Länsstyrelsen har utrett områdets naturvärden, skyddsbehov och avgränsning.

Länsstyrelsen informerar

Berörda sakägare informerades av Länsstyrelsen om den planerade utökningen på informationsmöte, med skriftlig information och per telefon under hösten och vintern 2000. Diskussioner om förslag till beslut hölls även mellan sakägare och Länsstyrelsen under vintern och våren 2005. Området med den akut hotade fjärrilen fönstervingespinnare arbetades in i förslaget till avgränsning av naturreservatet 2005.

Ölands Windsurfing Club (ÖWC) kontaktades under 2001 för att ges möjlighet att yttra sig gällande förslag till beträdnadsförbud. Förslag till beträdnadsförbud anpassades efter ÖWC:s verksamhet och områdets naturvärden. Ny kontakt togs med Ölands Windsurfing Club under våren 2005 för att bekräfta deras verksamhetsområde med avseende på förslag till beträdnadsförbud.

Flera möten med markägare och andra sakägare, kommun samt föreningar har genomförts. Ett öppet informationsmöte gällande förslaget till utvidgning och nya föreskrifter för naturreservaten Beijershamn och Svansholmarna hölls i Stora Frögården den 14 juni 2005. Medverkande var markägare, Mörbylånga kommun, föreningar, allmänhet och Länsstyrelsen. Ytterligare möten rörande förslag till beslut genomfördes med berörda markägare den 30 november 2005 i Stora Frögården och med Mörbylånga kommun den 12 januari 2006 i Mörbylånga. Ett avslutande informationsmöte med markägare, kommun, kontaktpersoner inom föreningar och Länsstyrelsen anordnades den 6 december 2006 i Stora Frögården. På mötena har synpunkter samlats in. Förslag till beslut har justerats med hänsyn till inkomna synpunkter.

Den 20 mars 2006, anordnade Länsstyrelsen en informationsträff om planerade friluftslivssatsningar i det utvidgade naturreservatet. Medverkande på mötet var markägare, Mörbylånga kommun, Skogsstyrelsen, Naturvårdsförbundet i Kalmar län, Haga Norra samfällighetsförening och LRF. Länsstyrelsen presenterade arbetet med nya informationsplatser, anpassning av området för funktionshindrade, nya spänger och plattformar mm.

Remiss och synpunkter från remissinstanser

Det slutliga förslaget till beslut och skötselplan har den 26 februari 2007 remitterats till Mörbylånga kommun, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Lantmäterimyndigheten, Naturvårdsförbundet i Kalmar län, Ölands Botaniska förening, Ölands Naturskyddsförening, Ölands Ornitologiska Förening, Föreningen SydostEntomologerna, Vickleby hembygdsförening, Ölands Windsurfing Club, Färjestadens segelsällskap, Haga Södra samfällighetsförening, Haga Norra samfällighetsförening, Haga Park Camping, Högskolan i Kalmar, Ekologiska forskningsstationen, Norra och Södra Kalmar Läns Jaktvårdsföreningar.

Följande remissinstanser har lämnat synpunkter:

Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Mörbylånga kommuns kommunstyrelse, miljö- och byggnadsnämnd samt kultur- och fritidsnämnd, Vickleby hembygdsförening, Ölands Ornitologiska Förening och Ölands Windsurfing Club

Naturvårdsverket ser det som positivt att Länsstyrelsen reviderar beslut och skötselplan för att bl.a. öka tillgängligheten för det rörliga friluftslivet inom naturreservatet.

Skogsstyrelsen har inga synpunkter att lämna på förslaget.

Mörbylånga kommuns kommunstyrelse och miljö- och byggnadsnämnd framhåller att nämnden inte ser några tillräckliga skäl till att de nuvarande gränserna eller reglerna för Beijershamns och Svansholmarnas naturreservat ändras.

Vickleby hembygdsförening vill att Länsstyrelsen i sin information om området påpekar att Beijershamns är skapat av människan och att syftet med naturreservatet ska kompletteras med information om Beijershamn tillkomst och förhistoria.

Ölands Ornitologiska Förening tycker att förslaget i sin helhet är mycket bra. Föreningen välkomnar i synnerhet förslaget till beträdnadsförbud på revlar och öar och den handikappanpassade spången.

Ölands Windsurfing Club motsätter sig utvidgningen av befintligt naturreservat. ÖWC anser att de begränsningar som förslaget till naturreservat medför kommer att begränsa vidare expansion och även nuvarande verksamhet för föreningen.

Länsstyrelsen har tagit hänsyn till remissinstansernas synpunkter så långt möjligt med hänsyn till de värden naturreservatet skall skydda. För motiv till beslutet hänvisar vidare Länsstyrelsen till beslutsdelarna "skälen till beslut" samt "syftet med naturreservatet".

Föreläggande om yttrande från markägare och innehavare av särskild rätt

Markägare och innehavare av särskild rätt har den 26 februari 2007 förelagts att yttra sig över förslaget till beslut och skötselplan med stöd av 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.

Markägare till fastigheterna Stora Frö 3:2 och 3:47 samt Stora Vickleby 1:18, 3:36 och 6:29 ställer sig bakom kommunens remissyttrande.

Gudmund och Kerstin Olsson, markägare till Stora Vickleby 1:18 och djurhållare i området har som grundinställning att nuvarande reservatsföreskrifter och gränser är fullt tillräckliga för att skydda den natur och de värden som finns i området.

Länsstyrelsen har tagit hänsyn till markägarnas synpunkter så långt det varit möjligt med hänsyn till naturvärdenas behov av skydd.

Värdering och förhandling

NAISvefa AB genomförde 2001 på uppdrag av Länsstyrelsen (2000-11-24) värdering av fastigheterna samt påbörjade förhandling med berörda markägare om avtal om intrångsersättning alternativt förvärv av berörda delar av fastigheter.

NAISvefa AB uppdaterade 2005 på uppdrag av Länsstyrelsen (2005-04-21) värderingar samt fortsatte förhandling med berörda markägare.

Länsstyrelsen har träffat uppgörelse om intrångsersättning enligt 31 kap 4 § miljöbalken med ägare till fastigheten Svansholmarna 1:1. Enligt överenskommelse 1991-08-20, dnr 231-6406-91 mellan markägare till fastigheten Stora Vickleby 1:18 och Länsstyrelsen i Kalmar län där intrångsersättning utgått ska området öster om naturreservatet Beijershamn inkluderas i befintligt reservat. Vid beslut saknas uppgörelser om köp eller intrångsersättning med övriga sakägare.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 6.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidning. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i författningssamlingen.

Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning.

Underskrifter

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sven Lindgren efter föredragning av Roland Persson, naturskyddsfunktionen. I den slutliga handläggningen av ärendet har även länsråd Anne-Li Fiskesjö; Per Lindegård, kulturmiljöfunktionen;

Didrik Weber, planfunktionen; Anders Enroth, juridiska funktionen; Jörgen Wehre, veterinärfunktionen; Markus Forslund, chef för naturskyddsfunktionen; Johan Thorsén, naturskyddsfunktionen samt Anna Lindberg, naturvårdsförvaltningsfunktionen deltagit.

Sven Lindgren

Roland Persson

Bilagor

- 1.1 Beslutskarta
- 1.2 Föreskriftskarta
- 1.3 Riktlinjer för husbehovsavverkning
- 1.4 Sakägarförteckning
2. Skötselplan
- 2.1 Skötselplankarta
- 2.2 Vegetationskarta enligt VicNaturs indelning
- 2.3 Vegetationskarta enligt habitatdirektivets indelning
3. Artlista
4. Referenslista
5. Konsekvensutredning
6. Hur man överklagar